

Második esély

Itt van előttem a fehér, üres word-dokumentum, amire írnom kell. El kell mesélnem a történetét annak, aki olyan közel áll hozzám és mégis olyan távol. Közelebb, mint a szemeszter vége, de távolabb, mint a pohár, amiből ittam. Bár eddig inkább lírikusnak mondtam volna magam, mostanra, hogy alakom egyre jobban hasonlít egy epikuséhoz, novellát vagy kisregényt fogok írni. Nem írtam egy sort sem minimum fél éve. Sikerülni fog? Mindent elmondott vajon?

Történetének kezdete egy őszi éjszakára nyúlik vissza, a kétezres évek elejére. Egy olyan éjszakára, ahol már a történet le volt írva szerinte. Sőt, aznap éjjel vége is lett. V. koraszülött volt. Hamar bújt ki, pedig az anyaméh biztonságot ad egy gyermek számára, sőt, ekkor érezhetjük magunkat leginkább szeretve, hiszen egy test vagyunk édesanyánkkal. Megérezte, hogy hamar el kell szakadnia anyjától, hogy a későbbiekben ne legyen nehezebb. De a szülés közben meghalt az édesanyjával együtt... Mivel elkezdtem ezt a történetet, sejtethed, hogy nem ennyit szerettem volna leírni. Azonban nem titkolom, bennem is megfogalmazódott már számtalanszor a kérdés: Mi lett volna, ha ennyi az egész? Ha egyszerűen annyi lett volna az élete, hogy pár lélegzetvétel után elalszik. Félt is az alvástól ezután. Ha belegondolok minden lefekvéskor meghal kicsit az ember. Számos kultúrában például az alváshoz hasonlítják a halált. Történt viszont valami abban a pár pillanatban amikor kettejüket kisírték a folyón át. Meghatározta az életét ez a kis folyó, fényben a folyón át a fák közé vezető út. Hozott magával valamit az útról. Nem ért át a túloldalra, de itt még az anyukája sem. Szerencsére az ápolónők ébren voltak, ha már az orvos aludt, így a kis család tovább írhatta élettörténetét. V. előtt ugyanaz a gondolat merült fel a sínen a lefulladt autóban, mint amikor mesélt nekem: Ha valamiért mégis vissza kellett jönnie és kapott egy új esélyt, nem lehet ennyivel vége.

*„If you say that we're ill
Give us your pills, hope we'll just go away
But once you've inhaled death
Everything else is perfume”*

Gyerekként persze még nem volt ennyire céltudatos és nem is gondolt sokat erre. De ahogyan egy gyermek nyakára tekeredett köldökzsinór meghatározza fiatal éveit, társas kapcsolatait, úgy határozta meg őt is korai halála és koraszülöttsége. Apukája komoly alkoholista volt, szülei emiatt elváltak két éves korában. Anyukája próbálta nevelni őt és testvérét mamájuk segítségével. A mama korának és élettörténetének köszönhetően - férje bányabalesetben, fia pedig vitatott módon halt meg, de mindkettőjük halála kapcsolatban állt a sínekkel - feszesen nevelgette unokáit. Az anyuka maszkolt a bolti eladói munkája mellett, így mamájukkal nagyon sok időt töltöttek a gyerkőcök. V. jól kijött nagyanyjával, de nővére nem annyira szerette.

Eleinte a mamájuk házában laktak. Egy régi parasztház, vályogfalakkal. A vaslemezes kapu mögött egy négy részre osztott udvarral találkozott, aki belépett. Az egyik egy oldalt az ablakok alatt végignyúló kiskert volt barackfákkal és rózsabokrokkal. A másik rész egy hátranyúló sima kis udvar volt egy járdával. A járda mellett térkővel szegélyezett kis ágyások voltak két oldalt, fákkal, szőlővel és különböző növényekkel. A mama nagyon szerette a növényeket. A harmadik rész egy kerítéssel elkerített, fákkal és bokrokkal teli nagykert volt. V. előszeretettel töltötte itt idejét, ásott a földben, dudvázott. A negyedik, leghátsó rész egy

szintúgy kerítéssel elválasztott tyúkudvar volt, telis-tele tyúkokkal, kakasokkal és pár disznóval, nyúllal. A járda végén balra egy kis eresz alatt lehetett bemenni a házba egy fehér, kopott, kis üveglablakkal rendelkező redős ajtón. Mögötte egy hosszú folyosó jobbra és balra, tele virágokkal, cserepekkel és zsákokkal. A mama tényleg szerette a virágokat. Ezután egy előszoba következett egy hűtővel, fagyasztóládával és egy rossz gáztűzhellyel. Balra a család szobája, ami miután kiköltöztek a mama szobája lett. Volt benne két ágy, asztal, székek, szekrények, televízió, kályha és egy varrógép. A mama varrónő volt fénykorában. A földön egy furcsa mintás sárgás szőnyeg terült el. A falon különböző képek szentekről és egy fiatal fiúról. Később kiderült, hogy az a fiú a mama egyetlen fia volt a négy lánya mellett. Szerették és tisztelték a városban, korrepetált embereket, hitközségbe járt és sokat segített a plébánosnak. Viszont tizenkilenc éves korában meghalt, kérdéses módon. Anyja azt mesélte neki, hogy egy buliból hazajövet egy féltékeny fiú ütötte le barátnőjével és tette a vonat alá. A szocialista rendszerben történt még az eset. A pap felhívta a rendőrfőkapitányt május elsején az ügyel kapcsolatban, mire az felháborodott és pár nap alatt le is zárták a nyomozást, öngyilkosságra hivatkozva. Egy kereszt áll a vasút mellett azóta is. Jobbra a mama akkori szobája, ágygal, kanapéval és szekrényekkel. Ezután a konyha következett szokásos konyhai felszerelésekkel, illetve egy kis tükörrel és egy II. János Pál pápás naptárral a falon a tyúkudvarba vezető ajtó mellett. A konyhán túl balra egy kamra volt befőttekkel és a padlásfeljáró, jobbra pedig a fürdőszoba. Megvolt a háznak a szokásos parasztház hangulata, de ahogy nőttek a gyerekek a szomszéd házat vette meg a család, mamájuk pedig maradt abban a házban. A szomszéd ház kapuja elég rozoga volt eleinte. A kapun túl egy hosszú, sáros járdaszerű ösvény terült el a szemben levő kőfalig. Balra egy kert tele bozóttal, jobbra egy kiskert, hasonló állapotban. A ház az előzőnél egy fokkal újabb építésű volt, és tágasabb a háromfős család számára. Az ajtón túl egy kis előszoba következett, amit zöldre festettek és az anya használta fodrászszalonként. Ettől jobbra V. szobája. Kis sárga szoba telis-tele bútorokkal, majd egy kondigép is helyet foglalt benne. Az ajtó mellet egy TV és egy számítógép foglalta le unalmában. Szembe vele egy szekrény, mellette ágy. Az ágy felett egy vörös rózsza a falra festve. Felettebb fényes kis szoba volt a benne megfogalmazódott sötét gondolatok ellenére. Eleinte a testvére is itt lakott, de később egy másik romos szobát rendeztek be neki, aminek a mennyezetén látszottak a fagerendák. Beljebb volt a nappali, ami egyben a szülők hálószobája volt, ezután a konyha és a fürdőszoba. Ijesztő egy ház volt, sokszor volt rémálma vele, változó szobákkal, ismeretlen ajtókkal.

*Észreveszlek az ajtóban,
megmutatom, ahol élek.
Nézed az omladozó falakat;
A falakat, amik tragédiákat
hallgattak éveken
keresztül.*

Később anyukájuk párkapcsolatba kezdett egy furcsa kopasz férfival, akinek szerencsejáték problémái voltak. Szinte elfelejtette a kopaszt, csak az nem hagyta nyugodni, hogy az ő házukban akasztotta fel magát, ami egy ilyen kis településen nem maradt titokban. Bár ezzel inkább testvérét piszkálták, ő nem is fogta még ezt fel. Három-négy évvel ezelőtt juttatta eszébe anyukája, amikor kiültek az ajtó elé. „Megijesztettél fiam öt éves korodban vele kapcsolatban. Miután felakasztotta magát, másnap reggel odajöttél hozzám és azt mondtad, azt üzeni F. bácsi, hogy sajnálja és ennek nem így kellett volna történnie.” Lehet ezt hozta a fák közötti folyótól? Volt még egy rövidebb ideig tartó kapcsolata anyukájának. Egy magas, kopasz,

bambatekintetű férfi, aki nem volt valami családcentrikus. Megette a gyerekeknek vett gyümölcsöket, csokoládékat, nem babusgatta őket, nem is volt érdemben a nevelőapjuk. Viszont az anyuja látott benne valamit, amit a gyerekek nem, de nem tartott sokáig a románc. Az egyik alkalommal mikor V. kiszaladt a konyhába, ami a fel volt mosva, elcsúszott a járólapon és becsúszott a szekrény alá. Sírt. Ezt viszont a nevelőapa egy hangos nevetéssel fogadta, ami kiverte a biztosítékot nővérénél és anyukájánál is, így a sok felgyülemlett feszültség miatt kitették a szűrét. Az utolsó kapcsolata egy kőművessel a végéig kitartott, körül-belül tíz évig voltak együtt. Igazából ez nem teljesen igaz. A férfi családközpontúnak tartotta magát, próbált ehhez hú is maradni, de amikor súlyos problémák merültek fel, inkább otthagya őket.

Az óvodából nemsokra emlékezett. Három dolog maradt meg benne. Az első az út a házuktól az óvodáig. Családja egy szűk utcácskában lakott egy családi házban, ahol csak az utca egyik végén volt közvilágítás. Ez a téli estéken szorongással töltötte el. Viszont az óvodába vezető út bizonytalansága már a kapun túl megmutatkozott. Amint jobbra fordultak a ház előtt, minden oda vezető úton egy bizonytalan semmibe tartó kanyarban találták magukat. Az út szélén hatalmas zöld bozót, a sarkon egy szürke vaslemezből készült kapu, ami vagy a napsugarakat verte vissza, vagy a láthatatlan közeledő autó fényét. Ennek a bizonytalan kanyarnak a lakója volt V. egészen tizenhét éves koráig. Azután sem a kanyar nem volt már bizonytalan az eddigi minőségéhez képest, sem az otthontalanság érzése nem volt meg. A kanyar után egy másik bizonytalan lejtő következett, majd egy hosszú kanyargós út a célig, a hídon át. De ez még nem a temető előtti híd, attól hamarabb le kellett fordulni jobbra. Az út bizonytalansága óvodásként nagyon frusztrálta. A másik amire emlékezett, az a lány csoporttársának a cicije, vagyis inkább annak a helye. Egy borús délután a lány úgy gondolta, hogy azzal dobja fel az ovis ebédet, hogy körbemutogatja csupas mellkasát a mellette ülőknek. Az utolsó dolog, ami beleégett az emlékezetébe, az anyukájának a gyönyörű szép mosolya az óvodai ballagásról készült képeken, csillogó barna szeme. Fekete-fehér ruha volt rajta, és mosolyogva nézte, csokorral kezében szőke somolygó kisfiát.

*„De, ha anyunak megígértem, hogy majd
Megcsinálok, összerakom a várat”*

Aztán amikor már édesanyja leszedte neki a jó és rossz tudásának fájáról a gyümölcsöt, és rájött, hogy meztelen, általános iskolába lépett. Közben anyja a már említett utolsó nevelőapjukkal kezdett ismerkedni. Később a gyerekeknek is bemutatta, és szerették a férfit. Nem volt olyan magas, rövidhajú munkásember volt vastag virsli ujjakkal. A kis településen, ahol laktak elég számottevő kisebbség élt. V. ezt nagyon hamar megtapasztalta. Minden nap félt elindulni otthonról, mert nem tudta mi vár rá az iskolában. Megverik-e vajon, vagy verbálisan bántalmazták? A kis várost kezdte egyre jobban meghatározni ez a réteg, az idő múlásával már ők lettek többen. Az öregebbek tisztelettudók, bölcs, nyarabecsült romák voltak, de a fiatalok randalíroztak, verték, ütötték egymást. Összefirkálták a régi és a frissen festett falakat egyaránt, szemeteket dobáltak az udvarokba. Ha nem ott él az ember, nem tudja el sem képzelni, hogy ez milyen. Az egyik ebéd alkalmával például két osztálytársa veszekedni kezdett egy tányér borsóleves felett. Ez a helyzet oádig fajult, amíg egyikük úgy orrbaverte a másikat, hogy az összevérezte a borsólevest.

Nem is járt ebbe az iskolába csak három évet. A negyedik osztályt egy közeli kistelepülésen kezdte el. Asztmája miatt szülei örültek is a váltásnak, hiszen az iskola fákkal teli környéken helyezkedett el, eldugva a forgalom elől. Nem ő volt az első, aki otthagya a korábbi

intézményt, de nem is az utolsó. Kialakult egy kis csoport az osztályon belül, akik az önéletrajzukba az első és a második helyre ugyanazt az iskolát írhatják. Jó tanuló volt itt is szerencsére, viszont ezt a lányok nem nézték jó szemmel. Legalábbis hetedikben és nyolcadikban. Addig szépen lassan haladt, hamar behozta a lemaradását és beilleszkedett az iskolába. Szerették a tanárai, az osztálytársaival is jó kapcsolatot ápolt. Színjátszó körbe járt, klarinétozott. Utóbbiért megkapta a Tunyacsáp gúnynevet. A patak mellett szeretett játszani barátaival, játékokról beszélni, focizni stb. Normális iskolás életet élt. Viszont felsőben, az iskola végéhez közeledni összetűzésbe keveredett az osztály top három lányával. Szerinte leginkább a tudására voltak irigyek. Később belátta, hogy inkább vele volt a baj, nem is a lányokkal. Az illetlen viselkedés és a túlzott perverzió nem vezet jóra. Sokat köszönhetett ennek a felismerésnek. A lányok szépek voltak, egyikük iránt érzett is valamit talán, de a lány nem viszonzta. Alacsony, szőke, békaszemű kislány volt. Rajz tehetsége egyedüli az osztályban, sportban is kimagasló eredményeket ért el. De nem nagyon volt akkor még köztük meg az összhang. Lehetett ez is az egyik ok a későbbi elzárkózásának, vagy valami egészen más. Annyi biztos, hogy a szerelmi élete elég kacifántos volt az itt töltött évek alatt. Bár szerintem ezt mindegyik iskolás gyerek elmondhatja magáról.

Nyaranta a nevelőapukájával dolgozni járt segédmunkásként. Szerette, mert az egész éves szellemi munkát fizikai munkával tudta kipihenni. Persze nem egy 12-13 évesnek való lenne ez a féle munka, de ő nagyon élvezte. Tudta, hogy nem árt, ha be tud segíteni a szüleinek pénzügyileg is, emellett nem nézte le a munkásembert. Sőt, igazából büszke volt rá, hogy dolgozhat. Borsodban mondjuk nem volt ez annyira egyedi eset, szinte mindennapos.

*„Gyerekkorom belepi a beton
Hisz egy borsodi nem vár már csodát
Csak egyedül bandukol az utakon
Amíg nem ütött az utolsó óránk”*

A pályaválasztással nehezen boldogult. Nem tudta eldönteni mi szeretne lenni, nem is igazán volt elképzelése. Szerette az informatikát, gondolkodott a pszichológián is. Viszont az iskolát végképp nem tudta eldönteni. Az informatika tanára egyszer mondott neki egy jó ötletet, de amikor rákérdezett újra, azt mondta ő nem emlékszik ilyenre és kérdezze meg az igazgatóhelyettest. Meg is kérdezte, a helyettes pedig felhívta a szüleit. Felkínált egy lehetőséget. „Mi lenne, ha V. a hegyen tanulna a papok között?” A szülők nem igazán értették a kérdést. Hát ilyen messze, ilyen jónevű helyen hogyan tanulna az ő fiuk? Persze a hölgy elmagyarázta nekik, hogy van egy ilyen lehetőség, hogy három H-s gyereket felvehetnek a hegyre. Volt is előtte egy srác az iskolából, de őt kirúgták. Helyre kellene tenni ezt a dolgot. Valamiért azt érezte, hogy mennie kell, hiába van messze, hiába lesz más, mint a többi.

A nyílt nap alkalmával is hasonló érzése volt. Azt érezte, hogy már járt itt és itt a helye. Tetszett neki a vaskapu díszítése, a bazilika tornya és letisztultsága. Boldog volt. Otthon érezte magát. A beköltözés sem ment annyira nehezen, mint másoknak. Hamar odament másokhoz beszélgetni, felfedezte az iskolát. Az első napokban kicsit idegennek érezte magát. Borsodiként, HHH-sként és valószínűleg a legkevesebb pontot íróként nem is csoda. Bár ezek a gondolatok sohasem hangzottak el másoktól a négy év alatt, csak ő benne voltak ilyen érzések néha-néha. Hamar felvette a fonalat a tanulás és a beilleszkedés tekintetében is. Szerették társai és ő is jól elvolt mindenkivel. Szerette a várkörön lesétált köröket, a levelek ropogását a talpa alatt, a szél süvöltését a fák között, a zenét a fülében. Tanáira felnézett. Az osztályfőnökére különösen.

Nagyon sokat köszönhetett neki. Anyukája az itt töltött évek közepén elhunyt, rákban. Ebben az időben különösen figyeltek rá, tudták, hogy mennyire nehéz lehet így. Nevelőapjuk otthagya őket. De próbálta ezt az egészséget pozitívan felfogni. Emiatt kezdett el verseket is írni, ami erőt adott neki a továbblépésben. A megtörtént eseményeket megélte és elmesélte magának a megszerkesztett szövegein keresztül. Amíg a szöveg összeállt lírává, addig a történet feldolgozódott és teret kapott a jövő.

„Nem értettem, hogy mi az, hogy rákja van. Hiszen az egy állat!”

A halála megrendítette az egész környéket. Sokan aggódtak a két testvérért. A nővére lett a gyámja, hárman éldegéltek tovább a mamájukkal. Nyaranta dolgoztak, a tesó zenetanárként tanít fuvolát az egyetem mellett. Kezdték hozzászokni a helyzethez, már amennyire hozzá lehet. Eleinte irigytartó volt másokra. Mi az, hogy másnak vannak szülei, oda tud menni hozzájuk ő pedig nem? Miért lehet az, hogy más tud az anyukája kezébe virágot adni Anyák napján ő pedig csak a vázába tud a sír mellé, bár igazából oda is csak utólag, mert a hegyről csak háromhetente lehet hazajönni? Nem értette az egyik osztálytársa, hogy tud ezek után is hinni Istenben. De őt valahogy ez csak megerősítette hitében, sosem tudott haragudni Istenre emiatt. Azt gondolta, hogy minden okkal történik, meg kell tanulni ezzel együtt élni. Persze ezek hosszú önismereti munkák gyümölcsei, nem egyik napról a másikra tudta így látni a dolgokat. De sokat segített neki az, hogy a hegyen tanult és osztályfőnöke, tanárai mellette voltak, amiben tudták, támogatták. Azt érezte, hogy van egy utja, ezen végig tud menni, ha akar. Szerinte mindenki megkapja a hátára a keresztjét, de senki sem kap olyan nehezetet, ami alatt el kellene esni. A kereszt, amit a hátadra kapsz, pont annyi, amennyit elbírsz. Nyilván ezzel nem a kereszt alatt elesett embereket akarta lebecsmérelni, de hitt ebben a gondolatban. Eleinte cigarettázni kezdett, sokszor ivott is. A sír mellett több szálát szívott el minden nap. Az egyik nap öt dobozzal. De szerencséire le tudta tenni már egy éve.

*Anyám sírjánál a csikkek,
súlyos sziklaként gördülnek,
hangyák másznak végig rajta,
remélem ő már nem bánja.*

Később a mamája is elhunyt, a testvére talált rá, V. próbálta újraéleszteni, de hiába. Minden nap a mamát át kellett kísérenni a szomszédból, mert nehezen járt, és félő volt, hogy egyedül elesne. Aznap a testvéren volt a sor. Amikor bement, a kutya miatt először nem tudott bemenni a mama szobájába, hanem csak az ablakon benézve látta, hogy fekszik. Telefonált öccsének, hogy a mama elesett, de egyelőre nem tud bemenni a szobába a kutyus miatt. V felkelt álmából és elindult a szomszédba, de útközben megint csörgött a telefon. „Bejöttem, gyere gyorsan, mert nem mozdul és nagyon hideg. Szerintem meghalt.” A család a különböző hagyatéki viták miatt széthúzott. Az otthon szó kezdett elhalványulni, eljelentéktelenedni. A ház eladó lett, elköltöztek testvérével. Mivel a mamájuk többet volt velük, mint egy átlagos mama, ezért az ő elvesztését egy második anyavesztésként élte meg. De már ennek is másfél éve. Nem volt hova hazamenni, nem tudta otthon érezni magát sehol. Közben mégsem maradt a földön, tudott mindig boldog lenni, tudott örülni az apró örömeknek. Egy pillangónak a betonkupacon, egy jó zenének, könyvnek.

Az egyetemen pszichológiát kezdett hallgatni idén, egyelőre nagyon tetszik neki. Olyan munkát szeretett volna, amivel segít másokon és magán is. Ami emberekkel kapcsolatos, nem monoton. A pszichológiában találta ezt meg. Verseket ír, meséli magának és másoknak az életét, olvas. Céltudatosan vág neki a következő éveknek, szeretné bejárni a világot, verseit megjelentetni és a pszichológia tudományában is elmélyedni, maradandót alkotni. Pozitív, optimista jellem. Másfél éve barátnője van, akinek gyönyörű szép tenger szeme fényesen csillog. A lánynak is nehéz múltja van, de elég jól kijönnek, támogatják, szeretik egymást. Vannak céljaik, amiket el szeretnének érni közösen. Karinával boldogan élnek még remélhetőleg haláluk után is. De az még nem most lesz, ha Isten is úgy akarja.

Ezt mesélte el nekem, amikor leült megírni ezt a kis mesét. Ha ő hazudott, én is hazudok.